

بسم الله الرحمن الرحيم

نگاه امروز / حکایت قلم نوین

- سرشناسه
سرشناسه
عنوان و نام پدید آور
- Tyson Lois:
تایسن، لوئیس، ۱۹۵۰ -
نظریه‌های نقد ادبی معاصر (راهنمای آسان فهم)
نویسنده لوئیس تایسن؛ ترجمه‌ی مازیار حسین زاده، فاطمه حسینی
ویراستار حسین پاینده .
- مشخصات نشر
مشخصات ظاهری
شابک
- تهران: نگاه امروز؛ حکایت قلم نوین، ۱۳۸۷
۶۶۴ ص
۱۰۰۰۰۰ ریال -۴۹-۷۴۷۰-۹۶۴-۹۷۸
- وضعیت فهرست نویسی
یادداشت
موضوع
- فیبا
عنوان اصلی: cirthical theory a user...c2006
نقد .
- شناسه افزوده
شناسه افزوده
شناسه افزوده
- حسین زاده مازیار ۱۳۵۴ - مترجم
حسینی فاطمه ۱۳۵۶ - مترجم
پاینده، حسین ۱۳۴۱ - ویراستار
- رده بندی کنگره
رده بندی دیوئی
شماره کتاب‌شناسی ملی
- ۱۳۸۷ ن ۶ ت ۲۴ / PNA۱
۸۰۱/۹۵:
۱۲۲۰۴۴۱:

نظریه‌های نقد ادبی معاصر

نویسنده: لیس تایسن

ترجمه‌ی: مازیار حسین‌زاده و فاطمه حسینی

ویراستار: دکتر حسین پاینده

نشر نگاه امروز

نشر حکایت قلم نوین

تهران - ۱۳۸۷

نگاه امروز / حکایت قلم نوین
نظریه‌های نقد ادبی معاصر

لیس تایسن

جلد هشتم از "مجموعه‌ی نظریه و نقد ادبی"

سرپرست مجموعه: دکتر حسین پاینده

مترجم: مازیار حسین‌زاده - فاطمه حسینی

نوبت چاپ: اول ۱۳۸۷

شمارگان: ۱۱۰۰ نسخه

چاپ: نشانه صحافی: ۱۱۰

شابک: ۹۷۸-۹۶۴-۷۴۷۰-۴۹-۰

قیمت: ۱۰۰۰۰ تومان

نشانی: تهران، خیابان لبافی‌نژاد، شماره ۱۳۸

تلفن: ۶۶۴۹۷۳۰۰

فهرست

۷	سخنی از سرپرست مجموعه
۱۳	سخنی با مدرسان
۱۷	فصل ۱ : تمام چیزهایی که می‌خواستید ...
۳۵	فصل ۲ : نقد روانکاوانه
۹۵	فصل ۳ : نقد مارکسیستی
۱۴۷	فصل ۴ : نقد فمینیستی
۲۰۵	فصل ۵ : نقد نو
۲۶۵	فصل ۶ : نظریه واکنش خواننده
۳۳۵	فصل ۷ : نقد ساختارگرایانه
۴۰۵	فصل ۸ : نقد واساختی
۴۶۵	فصل ۹ : نقد تاریخی جدید و نقد فرهنگی
۵۲۷	فصل ۱۰ : نقد پسا استعماری و افریقایی آمریکایی
۶۲۳	فصل ۱۱ : رسیدن به طرحی کلی
۶۳۵	فهرست منابع :
۶۵۳	نمایه‌ی موضوعات :

سخنی از سرپرست مجموعه

راقم این سطور، وقتی حدود هشت سال قبل، پس از اتمام تحصیل در انگلستان به کشور بازگشت، با توجه به رشته‌ی تحصیلی خود (نظریه و نقد ادبی) تصمیم گرفت وضعیت کتاب‌ها و منابع موجود به زبان فارسی را در این زمینه بررسی کند. حاصل این بررسی نشان داد که متأسفانه هنوز از کتابی برای تدریس نقد ادبی در رشته‌ی ادبیات فارسی استفاده می‌شد که حدود نیم‌قرن پیش انتشار یافته بود. به طریق اولی، در رشته‌ی ادبیات انگلیسی از کتاب اُفست‌شده‌ای استفاده می‌گردید که چهل سال پیش در آمریکا برای تدریس مقدمات نقد ادبی به دانش‌آموزان سال آخر دبیرستان تدوین شده بود. البته برخی تلاش‌های ارزشمند به منظور ترجمه‌ی منابع جدیدتر درباره‌ی نقد ادبی صورت گرفته بود، اما این کتاب‌های پراکنده به دلایلی چند هیچ تأثیر محسوسی در وضعیت نقد ادبی (یا دست‌کم تدریس نقد ادبی) در کشور ما باقی نگذاشته بودند. بدین ترتیب، جای تردید نبود که نیاز مبرمی به ترجمه‌ی منابع جدید در زمینه‌ی نظریه‌های نقد ادبی و نیز تألیف کتاب‌هایی که این نظریه‌ها در آن‌ها به ادبیات فارسی اعمال شوند، وجود داشت.

انتشار این مجموعه همچنین زمانی آغاز شد که به سبب فقدان منابع معتبر یا فهمیدنی درباره‌ی نقد ادبی، بسیاری کسان (خواه در «جلسات نقد»

که توسط کانون‌ها و محافل ادبی برگزار می‌شد، خواه در «برنامه‌های ادبی» تلویزیون و خواه در کلاس‌های درس در دانشگاه (بی‌محابا خود را «متخصص نقد ادبی» معرفی می‌کردند و استنباط‌های مغشوش و نامستدل خود از آثار ادبی را تحت عنوان «نقد ادبی» ارائه می‌دادند. این اشخاص اگر قرار بود متنی از ادبیات فارسی را نقد کنند، به جزئیات متن اشاره نمی‌کردند و هیچ نظریه‌ی معینی را برای مستدل ساختن گزاره‌های خود مورد استناد قرار نمی‌دادند. اگر هم به متنی از ادبیات غیرفارسی می‌پرداختند، صرفاً آراء منتقدان غربی را (بدون نام بردن از منابع‌شان) بازمی‌گفتند.

با توجه به این وضعیت بود که راقم این سطور طرح انتشار «مجموعه‌ی نظریه و نقد ادبی» را تهیه کرد و پس از بازخوانی و مرور منابع جدید نقد ادبی، کتاب‌هایی را که بویژه برای ارتقاء این حوزه در ایران مناسب می‌دانست برای ترجمه و تألیف مشخص ساخت. اولین مجلد از این مجموعه در اردیبهشت سال ۱۳۸۲ منتشر گردید و با اقبال دوستداران این حوزه‌ی مهم از مطالعات ادبی مواجه شد. از آن زمان تاکنون، با احتساب کتاب حاضر، در مجموع هشت مجلد از کتاب‌های «مجموعه‌ی نظریه و نقد ادبی» منتشر شده‌اند که به ترتیب عبارت‌اند از:

۱. پیش‌درآمدی بر مطالعه‌ی نظریه‌ی ادبی، نوشته‌ی راجر وبستر،

ترجمه‌ی الهه دهنوی

۲. گفتمان نقد، نوشته‌ی حسین پاینده

۳. درسهامی نظریه و نقد ادبی، ترجمه‌ی گروه مترجمان

۴. قرائتی نقادانه از رمان «چهره‌ی مرد هنرمند در جوانی» شاهکار

جیمز جویس، نوشته‌ی دیوید سید، ترجمه‌ی منوچهر بدیعی

۵. مدرنیسم و پسامدرنیسم در رمان، گزینش و ترجمه‌ی حسین

پاینده

۶. نقد ادبی و مطالعات فرهنگی: قرائتی نقادانه از آگهی‌های تجاری

در تلویزیون ایران، نوشته‌ی حسین پاینده

۷. درآمدی بر نظریه‌ها و روش‌های نقد ادبی، نوشته‌ی چارلز برسلر،

ترجمه‌ی مصطفی عابدینی‌فرد

۸. نظریه‌های نقد ادبی معاصر، نوشته‌ی کیس تاپسن، ترجمه‌ی مازیار

حسین‌زاده و فاطمه حسینی

اکنون که این هشتمین کتاب از مجموعه‌ی یادشده تقدیم محققان و علاقه‌مندان به نقد ادبی می‌شود، شاید بتوان گفت که آرام‌آرام فضای متفاوتی در حوزه‌ی مطالعات نقادانه در کشور ما در حال به وجود آمدن است. اکنون از نظر بسیاری از مخاطبانی که در جلسات نقد کانون‌ها و محافل ادبی یا کلاس‌های نقد ادبی در دانشگاه شرکت می‌کنند، دیگر پذیرفتنی نیست که کسی بدون اتکا به نظریه‌های ادبی و بدون پرداختن به متن، صرفاً از خوش آمدن یا بد آمدنش اثر مورد بحث صحبت کند، یا ردپای زندگینامه‌ی نویسنده را در اثر بیابد، یا بخواهد از متون ادبی مجموعه‌ای از پندهای اخلاقی را استخراج کند. کمترین فایده‌ی انتشار کتاب‌های این مجموعه این بوده است که با یاری رساندن به شکل‌گیری جریان هویت‌مند و مبتنی بر

نظریه‌ی نقد ادبی در کشور ما، زمینه‌ی مناسبی را برای مطرح شدن و رشد این حوزه‌ی مهم از مطالعات ادبی و فرهنگی معاصر فراهم کرده و موجب ارتقاء درک و توقعات دست‌اندرکاران مطالعات ادبی از نقد ادبی شده است. باید افزود که کتاب‌های این مجموعه بویژه برای دانشجویان و دانش‌آموختگان رشته‌ی ادبیات فارسی سودمند بوده است که با گذراندن فقط دو واحد درس نقد ادبی در دوره‌ی لیسانس و بدون گذراندن هیچ درسی در نقد ادبی در دوره‌ی فوق‌لیسانس و دکتری ادبیات فارسی در کشور ما، بیشترین و مبرم‌ترین نیاز را به فراگیری نظریه‌های جدید ادبی و نقد ادبی مدرن دارند. تعاب‌های مشوقانه‌ی خوانندگان با سرپرست این مجموعه و نیز با ناشران این کتاب‌ها، مؤید این حقیقت است که در عمل بیشترین خوانندگان این کتاب‌ها را کسانی تشکیل می‌دهند که در رشته‌ی زبان و ادبیات فارسی تحصیل کرده‌اند یا می‌کنند.

کتاب حاضر نوشته‌ی گیس تایسن، با این هدف نوشته شده است که پیچیدگی‌های نظریه‌های نقد ادبی معاصر را با زبانی تا حد ممکن فهمیدنی تبیین کند. فرض نویسنده این بوده است که این کتاب را دانشجویانی می‌خوانند که هیچ‌گونه آشنایی تخصصی قبلی با نظریه و نقد ادبی جدید ندارند. از این رو، در هر فصل از کتاب، نویسنده یکی از رهیافت‌های مهم نقد ادبی را به تفصیل و با زبانی روشن معرفی می‌کند و در پایان همان فصل پرسش‌هایی را مطرح می‌سازد که حکم راهنمایی‌های عملی برای نقد متون ادبی با استفاده از همان رهیافت را دارند. همچنین، در پایان هر فصل،

رهیافت نقادانه‌ی توضیح داده‌شده در همان فصل به رمان گتسبی بزرگ نوشته‌ی ف. اسکات فیتسجرالد اعمال گردیده و در واقع نویسنده این رمان را از منظر تک‌تک نظریه‌های معرفی‌شده در این کتاب، نقد کرده است. از آن‌جا که مترجم توانا، مرحوم کریم امامی این رمان را قبلاً به زبان فارسی ترجمه و منتشر کرده بود، نقل قول‌های نویسنده از این رمان را به ترجمه‌ی مرحوم کریم امامی (با اندکی دخل و تصرف و نیز با تطبیق رسم الخط) آوردیم تا مراجعه به ترجمه‌ی فارسی موجود از این رمان باعث سردرگمی خواننده نشود. ارجاعات نویسنده به صفحات رمان نیز در کتاب حاضر با شماره صفحاتی که همان نقل قول‌ها را در ترجمه‌ی فارسی مشخص می‌کنند، عوض شده است. همچنین هر فصل شامل فهرستی از منابع مربوط به رهیافت توضیح داده‌شده در همان فصل است که این فهرست‌ها به صورت ضمیمه در پایان کتاب عیناً آورده شده‌اند.

امیدواریم این هشتمین مجلد از «مجموعه‌ی نظریه و نقد ادبی»، برای همه‌ی کسانی که مایل‌اند با رهیافت‌های نقادانه‌ی جدید آشنا شوند، منبعی مفید باشد و یادگیری و به‌کارگیری نقد ادبی مدرن را — هم برای فهم معانی متون ادبی و هم برای ایجاد ذهنیتی نقادانه در تک‌تک ما — تسهیل کند.

حسین پاینده

دی ماه ۱۳۸۷